

VA-samverkan Sydnärke

Lekebergs
kommun

Utredning om samverkan

- Lekebergs nuläge:
 - Samarbete Örebro kommun och Laxå kommun
 - Två tjänster idag
 - Beredskap
-
- Laxå kommun, Askersunds kommun och Lekebergs kommun beställde utredning av Sweco.

Beställning

1

1. Lägesanalys – tillståndet inom VA, utmaningar och möjligheter.
2. Funktionsanalys – vilka funktioner krävs i VA-organisationen för att hantera framtida uppgifter
3. Samlad analys utmaningar, men även styrkor. Individuellt för varje kommun men även gemensamt.
4. Samverkans för- och nackdelar för att möta dessa utmaningar?

Avstämning 1 med beställargrupp och politiska representanter.

Här är vi nu

2

5. Ställ upp mål baserat på analysen
6. Fördjupad analys av samverkan och identifiera minst två möjliga grundmodeller
7. Konsekvensanalys, inklusive för övriga kommunala verksamheter.
8. Principförslag

Avstämning 2. Principbeslut

3

9. Förslag till detaljerad utformning av samverkan
 - Ägarstruktur
 - Hantering av stödfunktioner inom organisationen respektive genom avtal med ägarkommuner. Funktion för funktion.
 - Styrelsens sammansättning (antal per kommun)
 - Viktiga frågor för bolagsordning och ägardirektiv
 - Lokalisering av verksamhetens olika delar

Beslut

Ej beställt

Kommunerna i korthet

Askersund	Ca 11 500 inv, anslutningsgrad på 70 %, 4 vattenverk och 5 avloppsreningsverk. 62 m/ledning per ansluten.
	Förvaltningsform. VA-enhet inom tekniska förvaltningen under Kultur- och tekniknämnden. Svag ägarstyrning med lågt ställda och endast generella krav. VA-enheten har tre personer inom ledning, planering och beställarfunktioner och elva inom drift.
Laxå	Ca 5 700 inv, anslutningsgrad på 85 %, 3 vattenverk och 4 avloppsreningsverk. 55 m ledning/ansluten.
	VA bedrivs i bolagsform genom Laxå Vatten AB sedan 2002. Mycket av ägarstyrningen är delegerat till bolagets styrelse. Bolagets lednings-, planerings- och beställarfunktioner utgörs normalt 2,1 tjänster: VD på 10%, en VA-chef och en VA-ingenjör. För närvarande är dock tjänsten som VA-ingenjör vakant. Sex personer arbetar i driften.
Lekeberg	Ca 8 200 inv, anslutningsgrad på 31 %, inget vattenverk (får vatten från Laxå o Örebro) och ett avloppsreningsverk. 38 m ledning/ansluten.
	VA-verksamheten bedrivs i förvaltningsform inom Tekniska förvaltningen. Politiskt styrs denna direkt under kommunstyrelsen. VA-enheten har 1,2 tjänster för ledning samt planerings- och beställarfunktioner, teknisk chef som kan lägga ca 20% på VA-frågor och en VA-ingenjör. En person på drift. Svag ägarstyrning där förvaltningens kapacitet att lyfta strategiska frågor har varit begränsande.

Utmaningar

- Arbets sätt och rutiner -> förebyggande underhåll
- Strategiska planer och analyser saknas
- Kapacitet att identifiera, planera och genomföra investeringsprojekt kontinuerligt
- Rekrytering och kontinuitet
- Intern kompetensutveckling
- Ökad robusthet
- Svåra beslut kommer kräva starkare ägarstyrning

Möjligheter med samverkan

Förebyggande underhåll	En större organisation har lättare att avsätta tid för att etablera nya rutiner, dokumentera VA-systemet, händelser och insatser samt göra analyser som underlag till underhåll och förnyelse
Strategisk planering	Större organisation kan arbeta kontinuerligt med planering och lättare att hålla sig med nischade kompetenser
Investeringar	En större organisation kan arbeta kontinuerligt med investeringar och ta fram de planer som krävs
Rekrytering och personalkontinuitet	Nationella analyser av hållbarhetsindex visar att samverkande organisationer har betydligt lättare att rekrytera. Fler karriärvägar i en större organisation underlättar att behålla personal.
Kompetensutveckling	Dubblerade kompetenser underlättar intern upplärning
Robusthet	Större organisation ökar robustheten, se ovan
Ägarstyrning	Bland annat hållbarhetsindex visar att flerägda organisationer har starkare ägarstyrning. Organisationen har större kapacitet att ta fram underlag, ägarrepresentanter lättare att fokusera.

Effekt på övriga kommunala funktioner och existerande samverkan

Effekten på övrig kommunal förvaltning vid en eventuell samverkan är jämförelsevis liten. (Jämfört med hur en ny VA-samverkan brukar kunna påverka.)

- Samhällsbyggnad Sydnärke
- Sydnärkes IT-förvaltning
- Begränsat nyttjande av kommunala stödtjänster
- Vätternvatten behöver inte begränsa

Risker

- Delvis olika kulturer/organisationsformer
 - Arbetsätt
 - Lokalisering
 - Bolag/förvaltning
 - Påverkansmöjlighet och roll i processer
- Ökade kostnader när fler investeringar kan genomföras
- Vanligt med ytterligare resursbehov

Fortsatt arbete

- December – leverans av rapport del 1
- Februari – Avstämning 1 med beställargrupp och politiker (KD+KSO förslag)
- Därefter steg 2

1

1. Lägesanalys – tillståndet inom VA, utmaningar och möjligheter.
2. Funktionsanalys – vilka funktioner krävs i VA-organisationen för att hantera framtida uppgifter
3. Samlad analys utmaningar, men även styrkor. Individuellt för varje kommun men även gemensamt.
4. Samverkans för- och nackdelar för att möta dessa utmaningar?

Avstämning 1 med beställargrupp och politiska representanter.

Presentation för
KD + KSO

2

5. Ställ upp mål baserat på analysen
6. Fördjupad analys av samverkan och identifiera minst två möjliga grundmodeller
7. Konsekvensanalys, inklusive för övriga kommunala verksamheter.
8. Principförslag

Avstämning 2. Principbeslut

Nästa steg

3

9. Förslag till detaljerad utformning av samverkan
 - Ägarstruktur
 - Hantering av stödfunktioner inom organisationen respektive genom avtal med ägarkommuner. Funktion för funktion.
 - Styrelsens sammansättning (antal per kommun)
 - Viktiga frågor för bolagsordning och ägardirektiv
 - Lokalisering av verksamhetens olika delar

Beslut

Ej beställt än

Kapitel 6 och 7 (+ 9)

Kapitel 8 (+ 9)

Antingen:

Principiell modell för lösningar i egen regi

Eller:

Kommunalförbund

Gemensam nämnd

Gemensamt bolag

Utmaningar

Nödvändiga funktioner

Egen regi (med förstärkningar och viss avtalssamverkan)

Samverkan i gemensam organisation

Så här långt sträcker sig nästa version vi stämmer av med beställargruppen och sedan presenterar för politiker i avstämning 1.

Alternativet överföring till Örebro

- Utredning i Kumla
 - Hallsberg är intresserade
 - Kontakt med Örebro
 - Även Lekeberg?
-
- Beställt utredning liknande Kumla
 - Tidigare utredning sa nej
 - Dyr reinvestering reningsverk + drift